

Autor: Francis Scott Fitzgerald
Název díla: Velký Gatsby

Představení autora

- Americký spisovatel a scénárista, jenž je považován za jednoho z nejlepších amerických spisovatelů vůbec.
- Narodil se v roce 1896 v Minnesotě do zámožné rodiny irských přistěhovalců. V New Jersey studoval střední školu. Tu ale nedokončil, a tak nastoupil do Princetonu. Na univerzitě v Princetonu potkal studenty z rodin společensky významnějších. Do těchto společenských kruhů se chtěl prodat.
- Přes to, že patří do ztracené generace, sám ve válce nikdy nebyl, pouze prošel výcvikem v Montgomery v Alabamě, kde se seznámil se svou budoucí ženou Zeldou Sayreovou – okouzlující dcerou zámožného alabamského soudce, která se zabývala tancem, uměním a básnictvím.
- Velmi záviděl svému kolegovi a dobrému příteli Ernestu Hemingwayovi, že byl zraněn ve válce a tím se stal válečným hrdinou. Bylo to symbolem jejich generace, jít vstříc smrti a poznat ji na vlastní kůži.
- Poté, co požádal Zeldu o ruku, odjel z Alabamy do New Yorku, kde se živil, jakožto reklamní textař. Mezi tím si se Zeldou stále vyměňovali dopisy, v nichž se rozhodovali, zda se vezmou, či ne. Právě Zeldina rodina byla striktně proti jejich sňatku a nepřála si jej na základě zcela rozdílných společenských úrovní. Fitzgerald ale chtěl rodině své manželky, zvláště tchánovi, dokázat, že je schopen i přes společenskou nerovnost zajistit své ženě odpovídající životní úroveň.
- V New Yorku po nocích píše Fitzgerald povídky, ale stále se mu nedaří prosadit se v jakémkoliv vydavatelství, aby mohl nějakou z nich publikovat.
- Po sleze ale dokončuje svůj první román, který začal psát už na Princetonu. Kniha „Na prahu ráje“ mu přinesla úspěch a slávu. Fitzgeraldovi se daří umělecky se prosadit a se Zeldou se berou v roce 1920 v New Yorku.
- Jen o rok později porodila Zelda jejich jedinou dceru Frances (paralela s dcerou Daisy v románu Velký Gatsby).
- Díky úspěchu, jenž mu psaní přineslo, začali manželé Fitzgeraldovi žít bohatým společenským životem, skládajícího se z bujarých večírků a oslav, na nichž alkohol tek proudem. Stejný životní styl dokázal Fitzgerald vylíčit i ve svých knihách.
- Soužití se Zeldou nebylo zdaleka jednoduché – avšak nejen kvůli její výstřednosti a komplikované povaze. Trpěla totiž schizofrenií, která se příliš neslučovala s velice hýřivým způsobem života mladého páru.
- Tento stav nesvědčil ani jejímu manželovi, který začíná více a více propadat alkoholu, ač byla ve 20. letech v USA vyhlášena přísná prohibice.

Prohibice ve Spojených státech amerických:

Účinek byl ovšem přesně opačný; místo snížení zločinnosti a abstinence se začalo pít ještě víc a zločinnost narůstala nevídaným tempem. Vznikly gangy zabývající se pašováním alkoholu do USA.

- Pár se stěhuje v roce 1924 na francouzskou riviéru a scházejí se tu se zdejší komunitou Američanů. Často pobývali i v Paříži.
- Fitzgerald ve Francii dokončil svůj nejznámější román „Velký Gatsby“. Zdejší prostředí mu poskytlo tvůrčí jiskru pro jeho další knihu, inspirovanou zkušenostmi se Zeldinou schizofrenií – „Něžná je noc“.
- V roce 1929 byla jeho žena umístěna do sanatoria.
- Aby si mohl i nadále dovolit financovat tak nákladný životní standart, jenž s manželkou vedli, vydělával si psaním pro Saturday Evening Post a v roce 1937 přijal místo scénáristy v Hollywoodu.
- Jeho celkově chatrné zdraví, kombinované nepřiměřeným přísunem alkoholu, vedlo k Fitzgeraldově poměrně brzké smrti.
- Umírá krátce před Vánočními svátky roku 1940 na infarkt. Zelda ho přežila o osm let. A i ona po sléze umírá při požáru nemocnice, v níž se léčila.

Literárně-historický kontext

- Autor je představitelem americké prózy 1. poloviny 20. století.
- Je také představitelem prózy tzv. „*ztracené generace*“.
- **Ztracená generace** (= Lost generation) je skupina autorů, narozených okolo roku 1900 a jejichž vidění světa bylo zásadně ovlivněno duchovním otřesem 1. světové války a kteří zároveň vystřízlivěli z tzv. **amerického snu** (*american dream*).
  - **Americký sen:**
    - Je víra, vidina či jev rozšířený ve Spojených státech amerických, podle něhož může každý tvrdou prací, chytrostí a odvahou dosáhnout výrazného společenského vzestupu a bohatství („z poslíčka milionářem“).
    - Název vznikl při velké vlně přílivu Evropanů do USA v 19. a 20. století. Právě fenomén amerického snu lákal stále další přistěhovalce do Ameriky.
    - **Gatsbyho křivka** je ekonomický pojem – jedná se o vztah, který dává do souvislosti Giniho koeficient (nerovnost v příjmech) a míru, jakou se dědí majetek od rodičů (mezigenerační imobilita).
    - Označení zavedl ekonom Alan Krueger podle postavy románu Velký Gatsby.
    - Fitzgerald podal ve svém díle kritiku amerického snu – všímá si také jeho odvrácené strany: citová vyprahlost, egoismus, moc peněz znamená závislost na bohatých a bohatství. Totiž bohatství nemusí přinést člověku šťastný život a splnění snů.
    - Americký sen byla představa USA jako země svobody a neomezených možností.
- Členové Ztracené generace zároveň pocítovali kulturní vykořeněnost a vyjadřovali pocity vojáků po návratu z války = tzn. duševní zmrzačení a problémy se začleněním se do společnosti).

- Termínem „ztracená generace“ označila tyto autory experimentální prozaička žijící dlouhou dobu v Paříži **Gertrude Steinová** /*gertrúd stajnová*/, která o této komunitě řekla: „*To taky jste. To jste vy všichni. Vy všichni mladí, co jste sloužili ve válce. Jste ztracená generace. Před ničím nemáte úctu. Uchlastáváte se ...*“
  - Proč právě **Gertrude Steinová**?
    - Tato bohatá, vzdělaná a nezávislá dáma se usadila v roce 1903 v Paříži, věnovala se psaní a modernímu výtvarnému umění.
    - Když začali do Paříže během první světové války a po ní jezdit mladí Američané, stala se jim Steinová ochranitelkou a rádkyní. Její salon byl místem, kde se setkávali spisovatelé, výtvarníci a další umělci.
    - Hledali nové životní jistoty, nové cesty v umění a literatuře.
    - Někteří zůstávali v evropském exilu delší dobu, jiní zúročili své evropské zkušenosti Americe.
- Charakteristika Ztracené generace:
  - Základním tématem je zklamání, skepse, rozklad lidských a společenských hodnot, hledání východiska v útěku do přírody. Rovněž hlavní hrdinové próz těchto autorů (Hemingway, Steinbeck, Fitzgerald...) jsou lidé ztracení v nepřehledném labyrintu světa. Nikde se jim nedaří zakotvit.
  - Jsou to obvykle rozvrácení, silně citově založení lidé. Častá je i autobiografie. K autorům ztracené generace řadíme především E. Hemingwaye nebo F. S. Fitzgeralda.
- Fitzgerald jako mluvčí tzv. „jazzového věku“:
  - Jazzový věk, doba 20. let 20. století, v níž americká poválečná ekonomika vystřelila prudce vzhůru a strhla s sebou davy, nadšení je prodchnuté celou jednou generací.
  - Zlatá mládež si užívá večírků, tatínkové kouří drahé doutníky a matky úzkostlivě dbají o dobrou pověst celé rodiny.
  - Jedná se tedy o dobu spojenou v USA s hospodářskou konjunkturou, ale také s prohibicí (1920–1933) – nebyl dovolen prodej alkoholických nápojů. Samotné vyhlášení prohibice bylo však katalyzátorem toho, aby se alkoholová mánie ještě zesílila. Zákaz alkoholu tedy totálně selhává.
  - Nezákonné prodejny alkoholu způsobily ruch v ulicích „jazzového věku“, éry, kdy mezi mladými lidmi stále oblíbenější jazz začal být považován starší generací za nemorální a úpadkovou hudbu, která vystihovala uvolněnou atmosféru „*Roaring Twenties*“ (bouřlivých dvacátých let).
  - Právě v této době se mladí lidé střetávají se starší generací a tradičními hodnotami. Vzniká vzdor a protest proti pokrytectví, předstíraná zkaženost.
  - Fitzgerald se stal mluvčím americké mládeže, která se stavěla proti zprofanovanému a pokryteckému světu dospělých.
  - Pojem „jazzový věk“ pochází od samotného Fitzgeralda, tuto dobu a její atmosféru zobrazuje v souboru povídek s názvem „Povídky jazzového věku.“

Další autorova díla

- **Na prahu ráje**

- První Fitzgeraldův román, který mu vynesl slávu a úspěch.
- Stejně jako jeho další knihy skýtá mnoho autobiografických prvků.
- Jako inspirace mu sloužily jeho vlastní zážitky během univerzitních studií v předválečném období.
- Kniha líčí prvotní životní optimismus a následnou deziluzi mladé generace zasažené první světovou válkou.

- **Krásní a prokletí**

- Kniha líčí dekadentní a hýřivý způsob života mladých amerických zbohatlíků. I když hl. hrdina Antony vystudoval prestižní univerzitu a rodiče mu zajistili též dostatek peněz, nehrne se do budování prestižní kariéry.
- Svoje vzdělání využívá pouze k prázdnému intelektuálnímu tlachání na večírcích, kde si dopřává dostatek zábavy a alkoholu.
- Na jedné party potkává narcistickou a sebestřednou Glorii, do které se zamiluje. Kvůli svému způsobu života přichází po sléze o jakoukoliv finální podporu ze strany rodiny, o kterou po smrti dědečka opět usiluje soudní cestou.
- Než tento soud skončí, Antonyho zcela zničí alkoholismus a trápení s Glorií.
- V tomto díle Fitzgerald kritizuje ideu „Amerického snu“. Peníze tedy člověku nemohou přinést štěstí a vyprahlá touha po nich se mu později stává osudnou.

- **Něžná je noc**

- Román vypráví příběh psychiatra Dicka Divera a jeho pacientky Nicole, která pochází z bohaté rodiny a léčí se ve Švýcarsku (paralela se Zeldou). Dick a Nicole jsou nejprve přátelé. Po sléze se ale znovu setkávají, zamilují se a vezmou se. Žijí spolu ve Francii na azurovém pobřeží a vše zatím působí jako milostná idylka.
- Na scéně se však objeví Rosemary, což je mladý talentovaná herečka, jež zcela propadne Dickovu kouzlu a obdivuje i Nicole.
- U Nicole se opět objeví její zdravotní problémy, a tak odjíždí do Švýcarska. Tam Dick zakládá díky jejím financím sanatorium.
- Jejich vztah se ale později hroutí.

- **Poslední magnát**

- Příběh, který líčí dcera hollywoodského producenta Cecílie, vypráví o spolupracovníkovi jejího otce, producentu Stahrovi, do kterého je Cecílie zamilovaná.
- Stahr, kterému zemřela žena – filmová herečka Minna Davisová, je v ateliérech "velké zvíře" a nic se tam bez něho neobejde.
- Když dojde v ateliérech k potopě, náhodou Stahr zachrání dvě ženy a jedna z nich mu připomene Minnu. Snaží se jí potom najít, ale když ji najde, zjistí, že jí vůbec není podobná.
- Když však uvidí její přítelkyni Katleen, uvidí v ní znovu Minnu a vzniká mezi nimi jakýsi podivný románec.
- Minna se však vdá a Stahrovi pošle jen telegram.

- Kniha není dokončená a závěr je napsán pouze podle Fitzgeraldových poznámek, a tak není přesně jasné, jak příběh skončí.
- **Podivuhodný příběh Benjamina Buttona**
  - Povídka, v níž je rozehrán groteskní příběh muže, jenž je narozen jako stařec a celý život mládne.
  - Na všech stranách se setkává s nepochopením. Spokojený je pouze uprostřed svého života, kdy se jeho biologický a duševní věk protínají.
  - Benjamin dospěje na konci svého života do stádia novorozence a umírá.

Další autoři stejného směru

- **Erich Maria Remarque**
  - vl. jménem Erich Paul Remark
  - Němec
  - Odešel jako dobrovolník do 1. světové války, roce 1918 byl raněn.
  - Zajímal se o automobilové závody a nějaký čas i aktivně závodil.
  - Po nástupu fašismu v Německu v roce 1933 se dostal na seznam zakázaných autorů.
  - V roce 1938 byl zbaven německého občanství.
  - Nacistická propaganda prohlásila, že byl doopravdy Paul Kramer (Remarque pozpátku).
  - Tedy žid, který se nezúčastnil 1.sv.války, a tudíž ji nemůže popisovat.
  - V roce 1939 odjel do New Yorku, kde získal americké občanství.
  - Oženil se s bývalou manželkou Charlieho Chaplina a do své vlasti se nikdy nevrátil (styděl se totiž za to, čeho jsou Němci schopní).
  - Díla:
    - **Na západní frontě klid**
    - **Miluj bližního svého**
    - **Tři kamarádi**
- **William Faulkner**
  - Američan
  - Prozaik, básník, scénarista.
  - Nositel Nobelovy ceny za literaturu (1949).
  - Absolvoval letecký výcvik a v roce 1918 byl poslán s Královským letectvem do Francie, kde byl při cvičném letu raněn.
  - Bránil práva černochů.
  - Díla:
    - **Absolone**
    - **Pobertové**
    - **Vojákův žold**
- **Ernest Hemingway**
  - Američan

- Nositel Nobelovy ceny za literaturu.
- Blízký přítel Fitzgeralda, milovník lovu, přírody, rybaření a dobrodružství.
- Po válce pracoval, jakožto zahraniční zpravodaj.
- Cestoval po Africe.
- Díla:
  - Stařec a moře
  - Sbohem armádo!
  - Komu zvoní hrana
  - Zelené pahorky africké

Velký Gatsby 1925

Literární druh

- Epika

Literární forma

- Próza

Literární žánr

- Román

Název díla

- „Velký Gatsby“ je ústřední postava příběhu.
- Můžeme se domnívat, že přívlastek „velký“ zvolil Fitzgerald proto, že chtěl poukázat na honosnost a mohutnost majetku hlavního hrdiny, ale také proto, aby zdůraznil velkou vnitřní opravdovost, lidskost a dobrotu, jíž Gatsby disponoval.

Dominantní slohový postup

- Vyprávěcí

Vyprávěcí forma

- Ich-forma
- Vyprávěčem je Nick Carraway.

Časoprostor

- Místo: New York, Long Island
- Čas: 20. léta 20. století

Kompozice

- Věnování: Opět Zeldě
- 9 nepojmenovaných kapitol
- Chronologická i retrospektivní kompozice (hlavní postava vzpomíná na zážitky s Gatsbyem + pohledy do minulosti, např. seznámení Gatsbyho s Daisy apod.)

Interpretace a postavy

- Děj začíná roku 1922, kdy se **Nick Carraway**, potomek patricijské rodiny z amerického středozápadu, rozhodne využít právě počínající vlnu finančních a akciových spekulací (vyvrcholily 24. října 1929 - tzv. černý čtvrtek, v Evropě o den později – černý pátek a zapříčinily následnou světovou hospodářskou krizi) a pronajme si skromný bungalov na východním pobřeží Spojených států, v New Yorku, na ostrově Long Island na Západním Vejci.
- Shodou okolností hned vedle velkolepé rezidence tajemného mladého boháče **Jaye Gatsbyho** (pravé jméno je **James Gatz**), který je v celém New Yorku znám honosnými večírky, které pořádá každý týden.
- Jednoho dne je Gatsbym, jakožto soused, pozván i sám Nick, který s jistou dávkou překvapení zjišťuje, že nikdo z hostů vlastně netuší, kdo je jejich hostitel vlastně zač, odkud přišel a v jakém oboru podniká, může-li si toto dovolit.
- Až později (na počátku VI. kapitoly) vyjde najevo, že James Gatz byl naivní chlapec ze Severní Dakoty, pocházel z chudé rodiny, velmi se však toužil vypracovat, a tak utekl z domova.
- Potkal milionáře **Dana Codyho**, který mu později dopomohl k penězům. Ještě více však jeho život poznamenala láska k mladé bohaté dívce **Daisy**. Dětilo je však rozdílné společenské postavení a také válka, ve které byl Gatsby povýšen na majora, což mu také umožnilo strávit několik měsíců v anglickém Oxfordu na tamější univerzitě.
- Během té doby (po roce odloučení) se však Daisy z donucení provdala. Vzala si arogantního, hrubého a sebevědomého boháče **Toma Buchanana** z Chicaga. Na to vzpomíná **Jordan Bakerová**, golfová šampionka, kamarádka Toma, Daisy a přítelkyně Nicka – soběstačná a sebestředná (= symbol ženy 20.let).
- Ta našla Daisy půl hodiny před svatbou opilou, když plakala, že si sňatek rozmyslela. Nakonec ji dali dohromady, svatba tedy proběhla a Daisy prý nehnula ani brvou. Do Toma se pak zamilovala, narodila se holčička, manželství ale šťastné není.
- Tom má milenkou **Myrtle Wilsonovou**, což je obtlouklá manželka **George B. Wilsona**, chudého majitele autoservisu.

- Gatsby na Daisy nezapomněl. Po svém návratu zjišťuje, že Daisy se za jeho nepřítomnosti provdala, byť proti své vůli, za příslušníka rodiny z odpovídajícím společenským původem.
- Gatsby tedy veškeré své další snažení podřídí tomu, aby se stal bohatým a mohl Daisy, u které nepochybuje, že jej stále miluje, nabídnout odpovídající životní standard.
- Jeho životním snem je tedy získat zpět Daisy, nikoli dosáhnout bohatství pro sebe. Skutečná Daisy se ovšem Gatsbyho idealizované představě vzdaluje. Vnímá jen povrch věcí, nikoli jejich podstatu. Uchvacuje ji Gatsbyho bohatství, nikoli hloubka a čistota jeho citů vůči ní, které Daisy nechce nebo už ani nedokáže opřevzít. Daisy je nerozhodná, znučená, zvyklá na luxus, vytváří vlastně zápletku příběhu.

Děj

- *Nick navštíví svoji vzdálenou sestřenicí Daisy, vdanou za Nickova známého Toma Buchanana, se kterým má Daisy malou dcerku. Mají přepychový dům na Východním Vejsi. Manželství však není zcela šťastné, Nick dokonce osobně poznává Tomovu milenkou Myrtle Wilsonovou, ženu majitele blízké autoopravny, pracovitého George Wilsona.*
- *Nick se seznámí se svým sousedem Gatsbym a je zván na jeho pravidelné monstrózní večírky, zapadne do zdejší společnosti. Seznámí se také s půvabnou mladou hráčkou golfu Jordan Bakerovou.*
- *Stane se přítelem Gatsbyho a získává tak jedinečnou příležitost dozvědět se něco více o tomto člověku, o jehož minulosti na veřejnosti kolují pouze nepodložené legendy či pomluvy.*
- *Postupně se dozvídá detaily nejen o přinejmenším podezřelých obchodech Gatsbyho s alkoholem a akciemi, do kterých je zapojen i známý podvodník Meyer Wolfsheim, ale i celou historii jeho tajemného života. Zjišťuje, že životní láskou Gatsbyho je žena Toma Buchanana, Daisy. Když se Nick na návštěvě u Daisy zmíní o tom, že je sousedem Gatsbyho ze Západního Vejsce, Daisy zpozorněla.*
- *Jordan ji pak přivedla ke zjištění, že je to její dávný milý. Jordan říká Nickovi, že to jistě není náhoda, že Gatsby koupil dům schválně, aby měl Daisy na dohled, a to přímo na druhé straně zálivu (Eastegg).*
- *Jordan pobízí Nicka, aby k sobě pozval Daisy a zároveň Gatsbyho na čaj. Když Nick potkal Gatsbyho, oznamuje mu, že zve Daisy i jeho k sobě na čaj.*
- *Daisy se tedy skutečně po pěti letech setkává v Nickově domě s Gatsbym. Daisy pláče, Gatsby je šťastn a zve Daisy i Nicka do svého domu. Daisy je přepychem a luxusem nadšená.*
- *Na jednom večírku dojde k přímé konfrontaci Gatsbyho a Toma. Gatsby je nešťastný. Svěřuje se Nickovi, že chtěl po Daisy, aby řekla Tomovi „nikdy jsem tě neměla ráda“, aby na poslední čtyři roky zapomněla, rozvedla se a aby se mohli vzít.*

- *Daisy to podle Gatsbyho nechápe. Gatsbyho Nick pak dlouho neviděl, když se po něm ptal v jeho domě, zjistil, že Gatsby propustil služebnictvo a přijal nové, aby se neprozradilo, že jej Daisy navštěvuje vždy odpoledne.*
- *Daisy pozvala Nicka i Gatsbyho do jejich domu, byl horký letní den.*
- *Daisy ukazuje Gatsbymu dceru. A Tom si všimá něčeho zvláštního na vztahu Daisy a Gatsbyho. Chce si své podezření potvrdit.*
- *Společnost se rozhodla, že pojedou do města. Tom rozhodl, že Nick, Jordan a on pojedou Gatsbyho žlutým autem (Gatsby z toho příliš nadšený nebyl), Daisy s Gatsbym jedou Tomovým modrým roadsterem. V hotelovém pokoji v New Yorku se Tom přímo vyjádří, že si nepřeje milenecký vztah Daisy a Gatsbyho. Daisy říká, že je jí Tom odporný.*
- *Gatsby a Daisy po hádce odjíždějí, Tom zůstává s Nickem a Jordan. Nick má právě 30. narozeniny, přemýšlí o dalším desetiletí, vnímá svou osamělost.*
- *Žlutý vůz smetl manželku George Wilsona Myrtle (vyběhla vstříc žlutému vozu, ve kterém cestou do města seděl Tom, běžela tedy k němu) a ujel.*
- *Tom s ostatními právě projíždí kolem, zastaví a zjistí, kdo je tou mrtvou. Wilson je naprosto zničený, dozvěděl se totiž o manželčině nevěře a chtěl s ní jinde začít nový život.*
- *Tom se o něho postaral, cestou domů pak plakal. Když dojeli k domu Toma a Daisy, Tom zavolal Nickovi taxi. Zatímco na ně Tom čekal u brány, objevil se Gatsby a řekl Nickovi, že tu ženu srazilo jeho auto a že řídila Daisy, velmi rozrušená z rozhovoru s Tomem. Řízením se chtěla uklidnit. Gatsby je ale připraven říct, že auto řídil on.*
- *Daisy se zatím zamkla ve svém pokoji, Gatsby viděl oknem, jak sedí s Tomem v jídelně u stolu a Tom jí něco povídá. Nick odjíždí taxíkem domů, Gatsby zůstává, dokud nepůjde Daisy spát.*
- *Wilson tvrdil sousedovi, že ví, jak vypátrat vraha manželky. Bude se ptát po majiteli žlutého auta. Gatsby hodlá chránit Daisy, stále čeká, že mu zavolá. Ve chvíli, kdy je láskou těžce zraněný Gatsby na lehátku v bazénu (letos poprvé – na konci sezóny), se ozvou výstřely.*
- *Nick, šofér, číšník a zahradník našli v bazénu na lehátku zastřeleného Gatsbyho a o kousek dál v trávě uviděl zahradník Wilsonovo mrtvé tělo (spáchal sebevraždu poté, co zabil Gatsbyho).*
- *V poslední, deváté kapitole Nick vzpomíná na události dva roky staré. Vypráví o tom, co se dělo po objevení těla, o tom, jak se snažil informovat Daisy, které se ovšem nedovolal, neboť podle služebnictva s Tomem odcestovali neznámo kam.*
- *Daisy tedy nehodlá svůj další život prožít bez bohatého muže. Ironií je, že nad Gatsbym nikdo kromě jeho otce a Nicka netruchlí.*
- *Bohatá newyorská smetánka jako by zapomněla na pohostinnost, které užívala v Gatsbyho domě.*
- *Nick Carraway je tragédií svého přítele Gatsbyho a chováním lidí kolem něho dokonale znechucený. Končí svůj vztah s Jordan Bakerovou, v New Yorku ještě*

potkává Toma, od kterého se dozví, že Wilsonovi řekl on, že žluté auto, které přejelo jeho ženu, patří Gatsbymu (prý viděl, jak Wilson svírá revolver).

- *Nick opouští „pokřivený“ Východ a odjíždí domů.*

Nickova promluva na konci knihy:

„Byli to bezohlední lidé, Tom a Daisy rozbíjeli věci a bytosti a potom se stáhli zpátky do svých peněz nebo do své nekonečné bezohlednosti nebo co to bylo, co je drželo pohromadě, a nechali ostatní, aby dali do pořádku zmatek, který oni natropili...“

- **Hlavní myšlenka knihy:**

- Společenské uznání, lásku ani přátelství si nelze zajistit bohatstvím.
- Ani nedostatečný společenský původ (často potomci chudých irských přistěhovalců – jako sám Fitzgerald) nelze koupit (vlastní zkušenost s rodinou Fitzgeraldovy ženy).
- Gatsbyho vznešený sen se sráží s realitou – pokřivenými charaktery lidí, pokrytectvím, neschopností prožívat hluboké city a emoce, vyprázdňeností, nudou, závislostí na bohatství a přepychu.
- Gatsby umírá nepochopený, nešťastný = absurdita života ztracené generace (nesplněné touhy, tragický konec).
- „Po velkém flámu přijde velká kocovina.“ (jako by Fitzgerald předvídal hospodářskou krizi 1929)

Symbolika v díle

- **Zelené světlo na konci Daisyiny loděnice**, na které se Gatsby díval. *„Gatsby věřil v to zelené světlo, vzrušující budoucnost, která před námi rok od roku ustupuje. Dnes nám unikla, ale nevadí – zítra poběhneme rychleji, rozpráhneme paže dále...A jednoho krásného rána – A tak sebou zmítáme dál, lodě deroucí se proti proudu, bez přestání unášeni zpátky do minulosti.“*
  - Fitzgeraldova dcera
  - Zelené světlo je tedy symbolem naděje.
  - Proč právě zelená?
    - *„Až mi postupně začal být povědomý starý ostrov, který tu kdysi vzkvétal před očima holandských námořníků, čerstvá zelená hrud' nového světa. Zmizelé stromy, stromy, které ustoupily Gatsbyho domu, povzbuzovaly kdysi úlisně svým šepotem poslední a největší ze všech lidských snů...“*
- **Žluté auto** je spojováno s motivem padajícího listí, podzimu, konce léta, a tedy i čas Gatsbyho tragické smrti.

Jazyk a styl

- Jazyk je spisovný, nijak složitý.
- Vyjadřování je určitým způsobem elegantní, vznešené, soustředěné místy na detail (např. barevnost).
- Velká pozornost je věnována popisům. Poměrně detailně je popisován Gatsbyho majetek (dům s bazénem, auto – důležitá součást příběhu).